

Veel te doen rond Het Nieuw

Op 16 en 17 februari stond Proeftuin Zwaagdijk in het teken van Het Nieuwe Telen Tulp. Vakgenoten konden zich laten informeren over de laatste stand van zaken op de innovatiebeurs, de marktbroeishow, via de resultaten van broeioproeven en tijdens de telersbijeenkomst rondom dit thema. Na een rondgang langs de verschillende onderdelen werd duidelijk dat er met toepassing van de juiste techniek veel te besparen en verbeteren valt in de tulpenbroeierij.

Tekst: Monique Ooms
Foto's: René Faas

Op de marktbroeishow waren dit jaar nog meer cultivars te bewonderen dan de twee voorgaande jaren: maar liefst 225. "Doel van deze show is dat broeiers hun resultaten met elkaar delen en daarvan leren", vertelt onderzoeker Pieter Duin van Proeftuin Zwaagdijk. "De resultaten zijn bovendien heel realistisch; je ziet hoe het er in de praktijk aan toe gaat. De tulpen staan net zo dicht op elkaar als ze in werkelijkheid in de kas staan, en niet mooi verdeeld zoals bij een gangbare bloemenshow." Gevraagd naar wat hem dit jaar is opgevallen aan de resultaten, antwoordt Duin: "De bloemen zijn elk jaar gelijk van lengte. Het eerste jaar was de ongelijkheid enorm en we zijn op zoek gegaan naar de oorzaak daarvan. Hoe vroeger je broeit, hoe moeilijker de tulp het heeft, dan moet je de bloem echt forceren en dat leidt niet tot de beste prestaties. Afgelopen groeiseizoen werd bovendien gekenmerkt door een droog voorjaar waarin veel werd berekend.

Daardoor ontstond veel verschil in rijpheid en dat geeft ook verschil in lengte. Het stadiumonderzoek is een goede graadmeter, dan kun je al constateren hoe de bol ervoor staat."

PROEF MET OZON

Een van de broeioproeven die Proeftuin Zwaagdijk heeft gedaan, is het gebruik van ozon voor de bestrijding van galmijt in vergelijking tot Actellic. "Uit dit onderzoek blijkt dat meerdere behandelingen van de bollen met een hoge dosering ozon tot resultaten leidt die vergelijkbaar zijn met Actellic", legt Duin uit. "Als Actellic op enig moment uit de handel genomen zou worden, is dit dus een alternatief. De tulpen ondervinden er geen nadelige gevolgen van, tenzij de dosering ozon extreem hoog is. Dat gaat ten koste van het gewicht van de tulp. We weten nu dus waar deze grens ligt. We gaan nu onderzoeken wat het resultaat is als we eerder beginnen met de behandeling." Bij Agrozone, dat zich richt op ozontechnologie, vragen we na wat het effect van ozon is op de installatie in koelcellen. "Ozon wordt al veelvuldig

toegepast in de voedselverwerkende industrie en we weten inmiddels goed wat de effecten ervan zijn", vertelt Cees de Haan van Agrozone. "Wie met ozon gaat werken, kan ons benaderen voor een vrijblijvend advies. Bepaalde rubbersoorten zijn niet ozonbestendig, wij weten precies waar we op moeten letten."

.....
'Je kunt een groen label aan je product hangen en dat wordt steeds belangrijker'
.....

Van der Laan is een van de bedrijven op de Innovatiebeurs. Zij houden zich bezig met ledverlichting. "Wij zien veel kansen voor ledverlichting, maar niet in elke situatie is led de beste keuze", vindt Jeroen Wiggers. "Het voordeel van led – behalve dat het energiezuinig is – is dat je het heel klein en fijn kunt maken. Daardoor kun je heel dicht bij de plant komen en het bijvoorbeeld toepassen in meerlagenteelt. Daar zijn TL- en SON T-verlichting minder geschikt voor. SON T omdat het veelal te groot is en TL omdat het twee keer minder effectief is, led heeft een hoger rendement." Wiggers is later ook een spreker tijdens de telersbijeenkomst. Dan benadrukt hij: "Led is ongeveer net zo effectief als SON T, dat is dus geen reden om over te stappen. Het hangt er maar helemaal vanaf hoe je je belichting wilt toepassen." Smit Constructie heeft de afgelopen jaren flink aan de weg getimmerd met de Easy Carrier, een eenvoudig stapelbaar systeem naar eigen ontwerp dat zich flexibel laat verplaatsen. "We kunnen het systeem qua automatisering nog verder verfijnen, daar zie ik nog kansen", stelt mede-eigenaar Mark Smit.

Overzicht van de marktbroeishow

Zonne-energie biedt kansen voor energiebesparing

we Telen Tulp

"Wij houden de markt steeds in de gaten en proberen op ontwikkelingen in te spelen. Alles wat arbeid bespaart en de kwaliteit verbetert, is interessant voor onze klanten." Nixwell Solarpower probeert zonne-energie te introduceren in de bollensector. "Deze sector gebruikt veel energie en het kan dus interessant zijn om daarop te besparen", weet directeur Piet Bos. "Wat je veel ziet, is dat asbestdaken worden vervangen door daken met zonnepanelen, maar je kunt ook kiezen voor de zonnepanelen verwerkt in het dak van de kas." Behalve een flinke energiebesparing, levert zonne-energie ook andere voordelen op, vindt Bos. "Je kunt een groen label aan je product hangen en dat wordt steeds belangrijker."

VEEL KANSEN

Tijdens de telersbijeenkomst vertelt Niels Kreuk van de Maatschap Kreuk uit Andijk hoe hij en zijn ouders tot het besluit zijn gekomen om nieuwe technologie toe te passen in hun

Niels Kreuk: 'Trots'

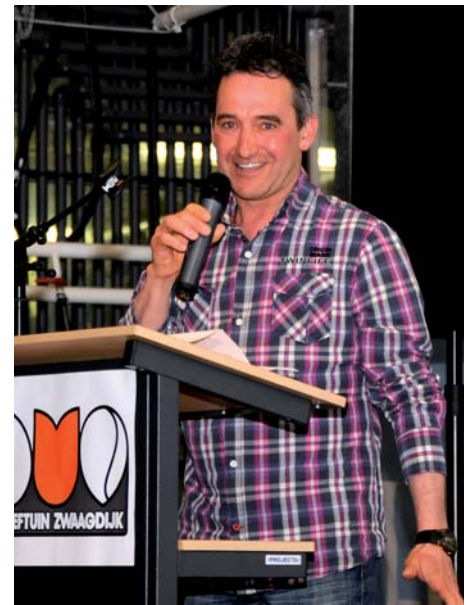
(vernieuwde) bedrijf. "We hadden besloten een nieuwe kas te bouwen en wilden daarin broeien op stromend water, lage energiekosten realiseren en zo flexibel mogelijk met onze teelten kunnen omgaan. Het moest een moderne, hoge kas worden." Kreuk koos voor drielagenteelt met ledverlichting. "Led biedt veel kansen; het levert ons een energiebesparing op van 75%, het heeft een levensduur van acht jaar en zit dan nog op 80% van zijn vermogen. Met Bulbfust hebben we een nieuwe bak ontwikkeld en samen met Total Systems maakten we een slim in- en uithaalstation. Ook de luchtbehandeling hebben we nader onderzocht." Hij is trots op het resultaat. "We broeien een goede kwaliteit tulpen en tweemaal zoveel dan we deden. We hebben een goede RV-beheersing in alle lagen,

de logistiek werkt goed, de bladkleur is beter en we hebben meer rust gecreëerd in het bedrijf"

Galtjo Geertzema is subsidieadviseur bij Flynth. Hij benadrukt het belang van goed advies en deskundige begeleiding op het gebied van subsidieaanvragen. "Ga niet meteen graven, bereid je eerst goed voor", luidt zijn advies. "Schakel op tijd je subsidieadviseur in, dan kun je veel geld verdienen." Het begint allemaal met een goed plan waarin alle onderdelen van het bouwproces helder zijn vastgelegd. "Je zult keuzes moeten maken. En elke keuze heeft weer gevolgen voor de subsidiemogelijkheden. Bovendien zijn er openings- en sluitingstermijnen voor regelingen. Zonde als je er net naast grijpt." Geertzema laat een aantal regelingen passeren, zoals de MEI (marktintroductie energie-innovaties), de EIA (energie-investeringsaftrek) en de MIA-VAMIL. "De MEI is bijvoorbeeld geopend van 1 februari tot en met 15 maart 2012 en er is 5 miljoen euro beschikbaar. Per aanvraag kun je 40% vergoed krijgen tot een maximum van 1,5 miljoen euro." Ter illustratie toont Geertzema een rekensom. Bij een investering in Het Nieuwe Telen van 120.000 euro zouden broeiers bijna 54.000 euro aan subsidiegeld kunnen binnenhalen. Zonde om te laten liggen.

KLIMAATCOMPUTER

Broeier Bert Karel van Karel Bolbloemen vertelt de aanwezige vakgenoten hoe hij de klimaatcomputer gebruikt om managementinformatie uit te halen en daarmee de teelt nog beter te stu-

Bert Karel: 'Meer informatie'

ren. "Via een visualisatieprogramma kunnen we de teelt continu volgen en leggen we dus ook de historie van partijen vast. Als er later iets aan de hand is met een partij, kun je altijd terughalen waar het misgegaan kan zijn. Verder gebruiken wij die informatie om optimale plantschema's mee te maken en het hele proces van planten tot en met oogsten te sturen." Ook de informatie van het luchtbehandelingsysteem komt terug in de klimaatcomputer. "Gaandeweg leren we steeds meer over ons product en zijn we in staat om nog succesvoller te broeien."

De broeiproeven van Proeftuin Zwaagdijk. In het midden Pieter Duin

Resumé

Op 16 en 17 februari was er van alles te beleven op Proeftuin Zwaagdijk: een marktbroeishow, een overzicht van broeiproeven, een innovatiebeurs en interessante praktijkverhalen van vakgenoten tijdens de lezing over Het Nieuwe Telen tulp. Het was dan ook gezellig druk in Zwaagdijk.